

ЖІНОЧИЙ ІМЕННИК ОДНІЄЇ ГОВІРКИ СИНЮХО-ВУЗЬКОГО МЕЖИРІЧЧЯ

Ніна ЗАДОРЖНА (Кіровоград, Україна)

Стаття присвячена системному аналізу власних жіночих імен однієї із східноpodільських говірок Голованівщини, у ній виділено особові імена як основні одиниці жіночого іменника означеного ареалу, введено варіантні форми антропонімічних назв, визначено структурні особливості іменотворення в розмовно-побутовому мовленні.

Ключові слова: антропонім, антропонімія, варіант імені, власні імена, жіночий іменник, особові імена, podільські говірки, суфіксація.

The paper presents the systemic analysis of feminine first names of one of the East-Podillia dialects in the Holovanivsk area. First names as key units of feminine names glossary of this area are singled out, their anthroponymic variant forms are singled out, structural peculiarities of feminine name formation in casual speech are described.

Key words: anthroponym, anthroponymy, variant name, proper names, feminine name glossary, personal names, Podillia dialects, suffixation.

Західні райони Кіровоградщини належать до східноpodільських говірок, що знаходяться на межі між південно-східним і південно-західним наріччям, тому й характеризуються взаємопроникненням елементів цих говорів. На часі підготовка праць регіонального характеру, які б дали змогу об'єктивніше й повніше представити цю мовну територію однією з української діалектної як апелятивної, так і ономастичної лексики. Оскільки східноpodільські говірки Голованівщини залішаються недостатньо вивченими мовним ареалом, важливо проводити дослідження особливостей говірок окремих населених пунктів району.

Метою пропонованої статті є системний аналіз антропонімічної лексики, зафіксованої в говірці розташованого на лівому березі річки Ятрань села Лашівка Голованівського району Кіровоградської області. Джерельною базою слугували документальні записи та розмовно-побутові мовлення мешканців прип'ятранського села. Предмет безпосереднього аналізу становлять лексичні одиниці жіночого іменника села, що функціонували в мовленні упродовж XX століття. Об'єктом дослідження обрано власні жіночі особові імена говірок, у межах яких виділено фонетичні варіанти антропонімічних назв, визначено структурні особливості іменотворення в розмовно-побутовому мовленні мешканців села. Важливим завданням було зафіксувати та удоступнити дослідникам ареальні українські антропоніми, окреслити коло вживаних одиниць, проаналізувати їхнє наповнення та активність в розмовно-побутовому мовленні, охарактеризувати особливості функціонування варіантів фемінітивів у діалектному мовленні. У роботі вкористовується описовий метод, покликаний виконувати найважливіше завдання – зафіксувати територію побутування

антропонімних одиниць, що надалі уможливить висновки про характерні особливості діалектного найменування осіб жіночої статі.

Як відомо, власні імена привертали до себе увагу ще давньоєгипетських, давньогрецьких, давньоримських вчених, проте ономастика як наука, що вивчає власні імена, отримала науковий статус лише у 30-х роках ХХ ст. [9: 88]. У різноманітних лінгвістичних студіях з проблем української ономастики відзначається, що саме система власних особових назв ще потребує ґрунтовного вивчення. Вагомим внеском у розвиток досліджень з антропонімії стали праці українських учених Г. Є. Бучко, М. О. Демчук, І. М. Железняк, Р. Й. Керстн, Р. І. Остаха, М. Л. Худаша, П. П. Чучка та ін. Нині українська антропоніміка кваліфікується як чітко структурована галузь лінгвістичних студій з ґрунтовно розробленою теорією, розгалуженою термінологією, добре апробованим комплексом методів дослідження, великим фактичним матеріалом. Водночас вивчення діалектних особливостей функціонування антропонімів залпшається однією з найменш опрацьованих ділянок сучасної ономастики. Увагу дослідників привертали особові імена та іменники окремих регіонів України, що знайшло відображення в ґрунтовних лінгвістичних працях з антропонімії Закарпаття (П. П. Чучка), Півдня України (О. Ю. Карпенко), Одещини (О. Ю. Касім), Буковини (Л. К. Кракалія), Лемківщини (С. Є. Панцьо), степової України (І. Д. Сухомлин), північної Тернопільщини (С. В. Шеремета) та ін.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю вивчення антропонімії Кіровоградщини в порівнянні з онімніми одиницями інших суміжних або дпстантних говірок, а також потребою розшпрення джерельної бази жіночого іменника українських діалектів, виявлення динаміки системи жіночого іменування.

Сучасний іменник українців має різноманітні за походженням особові імена, з-поміж яких найшпрше представлені давньоєврейські, грецькі, латинські та слов'янські найменування. Церковно-християнські імена, що увійшли в побут східних слов'ян у зв'язку із запровадженням християнства, становлять основу українського іменника. Окрім того, у його складі виділяються окремі слов'янські автохтонні імена, успадковані ще зі спільнослов'янської доби, це переважно складні утворення, із компонентами -слав-, -мир-, а також деякі язичницькі йменування. Як відомо, після християнізації слов'ян календарні імена почали витіснят автохтонні слов'янські, пройшовши протягом Х–ХVII ст. відповідну фонетико-морфологічну адаптацію на українському мовному ґрунті [3: 115].

В антропонімії студіях зазначається, що імена українців, росіян, білорусів, молдаван, поляків, сербів, словаків, румунів, угорців, чехів майже однакові, бо основним генетичним джерелом для них є греко-латинський християнський календар. Імена християнського календаря, запозичені разом із уведенням християнства на Русі, на українському мовному ґрунті набули специфічного звукового оформлення, обросли різноманітними варіантами і вже давно не сприймаються як запозичені [3: 116]. Підтвердженням цієї думки слугує склад жіночого іменника с. Лашівка, представленого іменами з характерними фонетичними рпсами ареалу: Анастасія, Антонія, Варвара, Валентина, Віра / Віра, Ганна, Галина, Дарина / Одарка, Діна, Домна, Голяна / Уляна, Голита / Уліта, Гортіна, Євдокія / Явдокія, Єлизавета / Їлосовета / Ялосовета, Зінаїда, Іліна, Клавдія, Клеопатра, Ксенія / Ксєня, Лідія, Лілія, Любов, Людмила, Маріна, Марія, Маланка / Меланка, Мотря, Надія, Наталка / Наталія, Неоніла, Ніна, Олександр, Олена, Ольга, Олімпіада, Оксана, Павліна, Параска / Парасковія, Палагія, Раїса, Світлана, Секлєта, Софія, Соломія, Тамара, Таміла, Тетяна, Устіна / Вустіна, Федора, Феодосія, Феонія, Фросіна, Харитіна, Югіна, Юлія.

У говірці помітна тенденція до називання певними іменами жінок, залежно від їхніх вікових категорій. Для найменування жінок найстаршого покоління викорптовуються переважно особові найменування греко-латинського християнського календаря, частина з яких зазнала характерних для жіночих календарних імен адаптаційних змін на фонетичному та структурно-морфологічному рівнях: Анастасія, Варвара, Ганна, Галина, Дарина / Одарка, Домка, Голяна / Уляна, Голита / Уліта, Гортіна, Євдокія / Явдокія, Єлизавета, Іліна, Клавдія, Ксєнія / Ксєня, Марія, Маланка / Миланка, Мотря, Наталка / Наталія, Олександр, Лампіада, Павліна, Параска / Парасковія, Палагія, Секлєта, Софія, Соломія, Устіна / Вустіна, Федора, Феодосія, Фросіна, Харитіна, Югіна.

Для найменування жінок середнього віку обпрался фемінотивн *Анастасія, Валентина, Вєра / Віра, Ганна, Галина, Діна, Зінаїда, Ксенія / Ксєня, Лідія, Лілія, Любов, Людмила, Марія, Надія, Наталка / Наталія, Неоніла, Ніна, Олександра, Олена, Ольга, Оксана, Раїса, Світлана, Тамара, Тетяна, Юлія*. Стабільністю у вкористанні відзначаються імена *Галина, Ганна, Лідія, Любов, Марія, Наталія, Надія*.

Як свідчать дослідники історії української антропонімії, навіть у суто офіційних актах церковно-християнські імена жінок в Україні в повній канонічній формі вживались рідко. Вже від найранішого періоду вони виступають переважно в адаптованих народних гіпокористичних формах, які здебільшого повністю збереглися й міцно закріпилися в народнорозмовному мовленні. Імена-гіпокористичні, маючи скорочену форму основ або одну повну основу замість двохосновної форми, представлені в жіночому іменнику села Лашівка особовими іменами типу *Валія (Валентина), Варка (Варвара), Галія (Галина), Зіна (Зінаїда), Таня (Тетяна)* тощо. Особливості народного жіночого іменника в способах найменування осіб у говірці відбивають різноманітні варіанти особових імен, що часто диференційовані за віковими, рідними, професійними та іншими ознаками їхніх носіїв.

Варіативність документальних форм імен у місцевому антропоніміконі представлена однинними самостійними офіційними іменами *Маланка / Меланка, Наталка / Наталія, Парасковія / Параска*. Зауважимо, що словник власних імен людей [8] серед нормативних антропонімів подає їх як такі, що мають нормативно-офіційні варіанти – *Наталія, Наталія, Наталка* [8: 162], *Меланія, Мелана / Меланка*, [8:162], *Парасковія, Параскова, Параска* [8: 164].

Оскільки повні офіційні імена рідко вживаються в розмовній мові, то натомість широко вкористовуються їхні поліфункціональні розмовно-побутові варіанти з широким діапазоном експресивно-стилістичних відтінків: від шанобливого до зневажливого. У розмовному стилі варіанти, що пройшли фонову адаптацію до структури української мови, не тільки компенсують незначну чисельність офіційного списку імен, але й слугують могутнім джерелом поповнення іменника народу в цілому. Порівняємо імена в говірці: *Анастасія (Настя, Настуня, Туня); Антоніна (Антося, Тося, Тоська); Варвара (Варя, Варка, Варуня, Варунька); Євдокія / Явдокія (Явдоня, Явдонька, Явдох, Явдошка, Дуня, Дунька, Дуся, Дуська)* та ін.

Варіанти, як правило, функціонують паралельно і не відрізняються емоційно-оцінним значенням. Так, замість повних офіційних імен у говірковому мовленні села здебільшого вживаються їхні варіанти, адаптовані до особливостей діалекту: *Онися, Ониська (Гониська) < Онісія; Параска, Парася, Параня < Парасковія; Палажка, Палазя < Пелагія / Палагія; Тамілка, Міля < Таміла; Вустя < Устіна / Вустіна; Тодося, Тодоска < Феодосія; Феня, Фенька < Феонія, Феона; Фрося, Фросіна < Єфросинія; Христя < Христіна; Югінка < Югіна*. Нерідко такі похідні найменування індивідуалізують окремих носіїв з-поміж їхніх тезок. Наприклад, для розрізнення в родині Соболевських дочка й невістка вкористовувалися відповідно особові імена *Явдоня* та *Дуня*. У цій родині спостережено уже традиційний вибір для жінок варіантних антропонімічних найменувань з кінцевим -я: мати *Тєкля*, сестра *Маріня*, дочка *Явдоня*, *Соня*, *Сєня*. А найчастіше у вживанні ім'я *Марія* зумовило диференціацію у вкористанні похідних, які закріпились в усному мовленні селян: *Марія Мельничка* (дружина Івана Мельника), *Маруха* (дружина Івана Задорожного), *Маріня* (Соболевська), *Маруся* (Лободюк). Експресивність подібних суфіксальних найменувань у процесі тривалого вкористання послаблюється. Так, тільки для їхнього розрізнення одну з жінок у побутовому спілкуванні називають за нейтральною формою імені *Маріня* або *Маня*, а іншу – за офіційно-документальним іменем *Марія*.

Жіночі особові імена в говірці представлені також окремими фонетичними варіантами, що зумовлені заміною звуків або зміною наголосу: *Ламтіяда (Олімпіада), Ліна, Їсовєта, Кєля (Килина), Кладія*. Відчутний вплив російської мови в усному мовленні, що позначився на вимові однинних імен типу: *Віра – Вєра, Світлана – Свєта* (замість *і* вимовляється *е*); *Галина – Галіна, Людмила – Людміла, Маріна – Маріна* (замість *и* вимовляється *і*); *Олена – Лєна, Ксєня – Сєня* (замість *е* вимовляється *є*). Іноді такі фонетичні варіанти виконують

функцію розрізнення жінок-однофамільців: для індивідуалізації вчительку Галину Аніфатівну Задорожну називали по імені й імені по батькові, у той час як односельчанку Галину Петрівну Задорожну – Галіною.

Варіанти жіночих особових імен, як і апелятивні, найчастіше утворюються суфіксальним способом, при цьому власне ім'я набуває різних емоційно-експресивних відтінків – як зменшено-пестливого, здебільшого в родинному колі, так і збільшено-згрубілого, а також може характеризуватись як стилістично нейтральне.

Найчастіше розмовні варіанти досліджуваних імен виникають суфіксальним способом, усиченням повного офіційного імені, переважно з додаванням емоційно-забарвлених суфіксів. Особливістю жіночого іменника села є шпрокні ужиток антропомоделі „Демінутивна суфіксація усиченої форми імені”: *Варвара* – *Варя* – *Варка*; *Ксеня* – *Сєня* – *Сєнька*; *Лідія* – *Ліда* – *Лідка*; *Лілія* – *Ліля* – *Лілька*; *Любов* – *Люба* – *Любка*; *Людмила* – *Людка* – *Людка*; *Марія* – *Маня* – *Манька*; *Тамара* – *Тома* – *Томка* та ін.

У лінгвістичних дослідженнях з ономастики засвідчується висока продуктивність форманта -к(а) у творенні розмовно-побутових варіантів антропонімів: *Василинка*, *Ганька*, *Дунька*, *Любка*, *Юлька*. Практично до кожного особового жіночого імені вживається онім з кінцевим -к(а). На досліджуваній території в переважній більшості імен суфікс -к(а) втратив здрібніло-пестливий відтінок, тому як нейтральні квалітативні форми сприймаються імена типу *Дарка*, *Маланка*, *Наталка*, *Параска*, *Фенька*, чим пояснюється їхня продуктивність в розмовно-побутовому мовленні. Проте, зауважимо, окремі форми особових імен на -к(а) з морально-етичних міркувань викорптовуються тільки в розмові про третю відсутню особу, причому найчастіше тоді, коли йдеться про жінку найстаршого віку (*Валька*, *Голька* (*Олька*), *Лілька*, *Танька*, *Надька*, *Нілька*, *Ілінка*).

Кожне офіційне ім'я має певну кількість розмовних словотвірних варіантів, утворених суфіксальним способом. Вони представлені в українській антропонімії найменуваннями з такими формантами, як: -очк(а), -ус(а), -ух(а), -ун(а), -ит(а), -ц(а) та похідними від них. Як зазначає ономаст Л. Белей, до розшпрення варіантних рядів імен, утворених суфіксальним способом, сприяється і той факт, що квалітативна конотація, виражена багатьма суфіксами, передусім демінутивними, здатна з часом «ввітрюватись». Відновлення квалітативної конотації в такому випадку проходить шляхом додавання нового суфікса [1: 57]. Пор.: *Наталка* – *Наталочка*, *Тома* – *Томка* – *Томця*. Антропонімами *Віруня*, *Маруся*, *Настуня* іменуються здебільшого жінки старшого та середнього віку, з часом у говірці вони втрачають суб'єктивну оцінку, тому вживаються як нейтральні імена.

За даними нашої картотеки, словотвірні варіанти жіночих імен із суфіксом -очк(а) представлені утвореннями, вживання яких спостерігається і в літературній мові та низці інших говірок: *Діночка* < *Діна*; *Лідочка* < *Ліда*; *Зіночка* < *Зіна*; *Парасочка* < *Параска*; *Томочка* < *Тома*. В окремих похідних дериватах формант -очк(а) кваліфікується як говірковий варіант до вживаного в українській літературній мові нормативного -ечк(а) у випадках поєднання цього афікса до мотиваційної основи з кінцевим м'яким приголосним: *Вальочка* < *Валя* < *Валентина*; *Ганьочка* < *Ганя* < *Ганна*; *Гальочка* < *Галя* < *Галіна*; *Надьочка* < *Надя* < *Надія*; *Райочка* < *Рая* < *Райса*. Якщо двоморфемні суфікс -очк(а), -ечк(а) / -їчк(а) досить продуктивні в багатьох говорах у деривації жіночих особових імен, оскільки слугують для вираження вищої міри пестливості чи здрібнілості, то в говірці села Лашівка цю функцію виконує тільки формант -очк(а).

У жіночому особовому імені *Голи́та* (для найменування жінки найстаршого віку), утвореному від офіційного *Уляна* за допомогою суфікса -ит(а), спостерігаємо супровідні фонетичні зміни, характерні для говірок: поява приставного звука *г* перед голосним, з якого починається ім'я, як і в іменах *Оля* (*Го́ля*), *Анто́ся* (*Ганто́ся*), *Уля́на* (*Голя́на*), чергування вокальних *о* – *у*.

Явніше усичення як спосіб творення здрібніло-пестливих варіантів жіночих імен представлено в говірці апокопою, тобто відкиданням звука або звуків фінальної частини імені, що супроводжується суфіксацією. За спостереженнями І. Коваленка, це пояснюється тим, що в слові-імені інформація концентрується передусім на початку імені, і в зв'язку з

цям кінцеві частинні імені, як менш навантажені функцією інформації, відпадають [6: 218]. Усічено-суфіксальним способом утворено низку варіантних імен із кінцевим словотворчим афіксом (суфіксом-закінченням) *-а*: *Валя* < *Валентина*, *Зіна* < *Зінаїда*, *Катя* < *Катерина*, *Ліда* < *Лідія*, *Надя* < *Надія*, *Настя* < *Анастасія*, *Оля* / *Голя* < *Ольга*, *Параска* < *Парасковія*, *Поля* < *Павліна*, *Тома* < *Тамара*, *Христя* < *Христина*, *Явдо́ня* < *Явдокія*, – деривація яких часто супроводжується морфологічними змінами (чергування твердих і м'яких кінцевих приголосних основ). Окрім того, усічено-суфіксальним утворення представлені варіантами імен із суфіксами суб'єктивної оцінки, що поєдналися з мотивційними усіченими основами антропонімів, які самостійно не функціонують: *-н'(а)*: *Ман'а* < *Марія*, *Сон'а* < *Олександра*, *-с'(а)*: *Лу'с'а* < *Людмила*, *-ус'(а)*: *Мару'с'а* < *Марія*, *-ух(а)*: *Маруха* < *Марія*. Згрубіло-зневажливі варіанти імен із суфіксом *-ах(а)* типу *Ната́ха* на досліджуваній території трапляються в мовленні молодшого покоління, людьми старшого віку вони не викорптовуються.

У частинні варіантних побутових жіночих імен спостерігається явище афери, як типу усічення, коли усуваються початкові ненаголошені складні антропоніми. У результаті нові варіанти жіночого особового імені починаються з наголошеного складу, тому що всі склади аж до наголошеного підлягають усіченню. З-поміж них виділяються словотвірні варіанти, утворені як усіченням початкової частини повного імені (*Патра* < *[Клео]патра*, *Міла* < *[Люд]міла* < *Людмила*, *Міля* < *[Та]міла*), так і оцінкового імені (*Ту́ня* < *[Нас]ту́ня* < *Настя* < *Анастасія*, *То́ся* < *[Ан]то́ся* < *Антоні́на*). Поєднання обох типів усічення відзначаємо в антропонімі *Лі́за* < *Єлизаве́та*, проте ця демінутивна форма не вживається стосовно жінок найстаршого віку, натомість зафіксовано фонетичний варіант повного офіційного імені, вживаний у говірці у звуковому оформленні *Ілосове́та* / *Ялосове́та*.

Варіанти особових імен утворюють синонімічний ряд, стрижневим компонентом яких є офіційні жіночі імена. Дослідники антропонімії відзначають характерну особливість таких рядів, що полягає в наявності в них живомовних варіантів жіночих імен як з різноманітними суфіксами для вираження емоційно-експресивних відношень: *-к(а)*, *-очк(а)*, *-ечк(а)*, *-он'к(а)*, *-ен'к(а)*, *-ус'(а)*, *-ун'(а)*, *-ус'к(а)*, *-нчк(а)*, *-ічк(а)*, *-нн(а)*, *-уш(а)*, *-ушк(а)*, так і з різними за своїм складом твірними основами: *Анастасія* – *Ту́ня*, *Євдокія* – *Ду́ся*, *Олександра* – *Са́ша*, *Марія* – *Ма́ся*. Залежно від кількості варіантів, що входять до синонімічного ряду, він може бути ширшим чи вузьким. Багатоконпонентні ряди синонімічних найменувань, утворені від популярних для різних вікових груп особових імен, що вживаються в називанні жінок не членами роду, являють собою у говірці такі варіанти: *Євдокія* / *Явдокія* (*Явдо́ня*, *Явдо́нька*, *Явдо́ха*, *Явдо́шка*, *Ду́ня*, *Ду́нька*, *Ду́ся*, *Ду́ська*; *Єфросинія* / *Фросина*, *Фро́ся*, *Фроси́нка*; *Варвара* (*Ва́ря*, *Ва́рка*, *Ва́руня*, *Ва́рунька*); *Віра* / *Ве́ра* (*Ве́рка*, *Ве́руня*, *Ве́рунька*; *Людмила* (*Лю́да*, *Лю́дка*, *Лю́дочка*, *Лю́ся*, *Лю́ська*, *Лю́сьочка*, *Мі́ла*), *Марія* (*Ма́руся*, *Ма́руська*, *Ма́русьочка*, *Ма́ру́ха*, *Ма́ру́шка*, *Ма́ня*, *Ма́нька*, *Ма́ся*, *Ма́ська*, *Ма́ша*, *Ма́шка*); *Маланка* / *Меланка* / *Миланка*, *Мила́ня* *Мила́ньочка*; *Олександра* (*Са́ня*, *Са́нька*, *Са́ньочка*, *Са́ша*); *Світлана* (*Світла́нка*, *Све́та*, *Све́точка*, *Све́тка*); *Тамара* (*Тама́рка*, *Тама́рочка*, *То́ма*, *То́мка*, *То́мочка*, *То́мця*); *Пелагія* / *Палагія* (*Пала́жка*, *Пала́зя*); *Неоніла* (*Ні́ла*, *Ні́льочка*, *Ні́ля*, *Ні́лька*); *Онисія* (*Оні́ся*, *Оні́ська*); *Раїса* (*Ра́я*, *Ра́йочка*, *Ра́йочка*, *Ра́йка*) та ін. Найпопулярнішими жіночими іменами в селі були *Марія*, *Ганна*, *Євдокія*, *Людмила*, *Наталія*, *Катерина*, тому в основному вони, утворюючи найбільшу кількість варіантів, мають широкі колоритні синонімічні ряди.

Антропонім з формантами суб'єктивної оцінки викорптовуються переважно в сімейному колі, найчастіше у звертанні до малих дітей: *Ве́рочка*, *Гали́ночка*, *Ната́лочка*, *Оксáночка*, *Ра́йочка*. У найменуванні дорослих жінок, часто і похилого віку, закріплюється за особою певні варіанти імені, які й дозволяли в невеликому селі розрізняти жінок з однаковими іменами: *Ната́лка* *Мазурак* і *Ната́ля* *Базилько*; жінка середнього віку *Палагі́я* і баба *Пала́жка* (жінка старшого віку); член однієї роду *Ва́ря* *Базилько* і *Ва́рка* *Базилько* ідентифікувались, як першу в ролі невістки представили в селі, та за традицією в називанні жінок у селі за антропонімічною формою на *-к(а)*; *Та́ня* *Приту́ла* (представник старшого покоління) і *Та́нька* *Вдовиченко* (представник середнього покоління), *Ра́йса* *Ковальчук*, *Ра́я*

Аніфáтова і Ра́йка Васи́льова (ці варіанти імені відображають ставлення людей до іменованих жінок: від шанобливого і пошанного до байдужого, нейтрального); Со́ня Собо́лівська (баба Со́нька) і Са́ша Мака́рчук (варіанти імені Олекса́ндра). Розрізнення спостерігаємо і в уживанні варіантів інших онімів: Лю́дмила – від закріпленого в іменуванні окремих осіб мешкальцями села Лю́да, Лю́ся, Мі́ла до Лю́дка, а також імені Га́нна: пор. Га́нна (Панте́леївна) і Га́ня Корі́ньова.

Проаналізована регіональна система особових названь жінок засвідчує широке викорпстання на досліджуваній території різноманітних модифікацій календарних імен. Частинна варіантних суфіксальних утворень слугує засобом мовної експресії, водночас особливістю говірки села Лашівка є вживання нейтральних квалітативних форм жіночих імен на -к(а).

Вивчення антропонімної системи говіркового мовлення й дотепер залпшається одним із важливих завдань українського мовознавства. Особлива увага до жіночого й чоловічого іменників певних діалектних територій дозволяє не тільки виділити своєрідні фонетичні й структурні варіанти аналізованих онімів, а й вивчати взаємозв'язки на цьому рівні між літературною мовою і народними говорами, визначаючи загальнонародне й ареальне, виявити динаміку системи іменування людей, що сприятиме подальшому дослідженню української антропонімії.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Белей Л. О. Словотворче варіювання власного імені людини / Л. О. Белей // Семасіологія і словотвір: Зб. наук. праць. – К. : Наукова думка, 1989. – С. 56–59.
2. Брайченко Світлана. Проблеми динаміки антропонімічних уподобань українців Одещини (жіночі найменування) / Світлана Брайченко // Наукові записки. – Серія: Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2001. – Випуск 37. – С. 8–10.
3. Горпиннич В. О. Антропонімія Дніпровського Припоріжжя і суміжних регіонів України: монографія / В. О. Горпиннич, І. А. Корнієнко // Ономастика і апелятивні. – Дніпропетровськ. – Миколаїв : Іліон, 2006. – Випуск 25. – 237 с.
4. Демчук М. О. Слов'янські автохтонні особові власні імена в побуті українців XIV–XVII ст. / М. О. Демчук. – К. : Наукова думка, 1988. – 172 с.
5. Карпенко О. Ю. До питання про форми особового імені / О. Ю. Карпенко // Мовознавство. – 1979. – №2. – С. 61–63.
6. Ковалик І. І. Словотвір особових імен в українській мові (здрібно-пестливі утворення) / І. І. Ковалик // Територіальні діалекти і власні назви. – К. : Наукова думка, 1965. – С. 216–225.
7. Наливайко М. Я. Неофіційна антропонімія сучасного села / М. Я. Наливайко // Наукові записки. – Серія: Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. – Випуск 89 (3). – С. 415–418.
8. Скрипник Л. Г. Власні імена людей (словник-довідник) / Л. Г. Скрипник, Н. П. Дзятківська. – К. : Наукова думка, 1986. – 336 с.
9. Суперанская А. В. Общая теория имени собственного / А. В. Суперанская. – М. : Наука, 1973. – 187 с.
10. Цехмистренко О. Антропонім, похідні від чоловічих та жіночих імен (на прикладах говірок Черкащини) / О. Цехмистренко // Наукові записки. – Серія: Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2011. – Випуск 100. – С. 487–489.
11. Чучка П. П. Антропонімія як засіб етнічної ідентифікації людності / П. П. Чучка // Мовознавство. – 1988. – №1. – С. 11–21.
12. Шеремета С. В. Антропонімія північної Тернопільщини: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 „Українська мова” / С. В. Шеремета. – К., 2002. – 26 с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Ніна Задорожна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: словотвір, семантика, діалектологія української мови та лінгводидактика.